

Становище на Комитета на регионите относно „Стратегията за разширяването и основните предизвикателства за 2007-2008 г. — Страни кандидатки“

(2008/C 172/09)

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

- подчертава необходимостта Европейският съюз да продължи политиката на отворени врати по отношение на разширяването, за да може да служи като основа за насърчаването на демократичните реформи и на икономическото развитие и извън сегашните граници на ЕС;
- припомня, че спазването на политическите критерии от Копенхаген и изискванията на процеса на стабилизиране и асоцииране представлява основно изискване, наложено на държавите-членки, като се подчертава особено принципът на собствените заслуги, заемащ централно място и по време на предходните разширявания;
- подчертава, че не би следвало да се прекъсва европейската динамика на Турция и че Европейският съюз следва да спазва поетите по време на вземането на решението за започване на преговорите ангажименти. КР все пак изразява съгласие с Комисията, че при преговорите с Турция става въпрос за процес с отворен край, чийто изход не може да се определи предварително;
- приветства добрия напредък, постигнат от Хърватия за изпълнение на политическите критерии от Копенхаген, на икономическите критерии, както и на прилагането на достиженията на общностното право и на Споразумението за стабилизиране и асоцииране;
- е на мнение, че Бившата югославска република Македония е осъществила значителен напредък по отношение на спазването на политическите критерии от Копенхаген, както и на икономическите критерии, и подчертава напредъка, постигнат в края на 2007 г. Поради тази причина призовава Съвета да вземе решение за започване на преговори с Бившата югославска република Македония.

Докладчик: г-н Alin Adrian NICA (RO/АЛДЕ), кмет на Ducești Noi, Румъния

Отправен текст

Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета — Документ за стратегията на разширяването и основните предизвикателства за периода 2007-2008 г. — Страни кандидатки

COM(2007) 663 окончателен

Политически препоръки

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

Общи препоръки

1. подчертава отново убеждението си, че разширяването на Европейския съюз, един от най-ефективните инструменти за политическо влияние, представлява важна крачка за гарантирането на мира и стабилността на континента и предоставя на гражданите на страните кандидатки допълнителна възможност да се възползват не само от благосъстоянието, създадено от общото икономическо пространство, но и от общите ценности на ЕС, най-вече свобода, демокрация и солидарност;

2. подчертава необходимостта Европейският съюз да продължи политиката на отворени врати по отношение на разширяването, за да може да служи като основа за насърчаването на демократичните реформи и на икономическото развитие и извън сегашните граници на ЕС;

3. припомня, че спазването на политическите критерии от Копенхаген и изискванията на процеса на стабилизиране и асоцииране представлява основно изискване, наложено на държавите-членки, като се подчертава особено принципът на собствените заслуги, заемащ централно място и по време на предходните разширявания;

4. отбелязва, че успешната интеграция зависи преди всичко от начина, по който страната кандидатка подготвя присъединяването си, от стабилността на реформите и стриктното им прилагане;

5. припомня, че проследяването на напредъка и адаптирането на законодателството гарантират успешната интеграция;

6. привлича вниманието върху факта, че местните и регионални власти трябва да играят активна роля в процеса на интеграция, тъй като се касае за структурен и демократичен процес, който не може да бъде осъществен единствено на централно равнище без активното участие на всички нива на управление и без цялостното спазване на принципите на субсидиарност и на близост;

7. е на мнение, че когато централната администрация предлага законодателни мерки в областта на компетентност на местните и териториални власти, допитването до сдруженията на местните и регионални власти е от първостепенно значение;

8. подчертава, че устойчивото развитие на дадена страна зависи до голяма степен от съблодаването и прилагането на практика на основния принцип на децентрализацията във всички форми; децентрализирано вземане на решения, административна и финансова децентрализация;

9. посочва, че войната в средата на 90-те години е оставила дълбок отпечатък върху колективното съзнание на балканските народи, поради което е необходимо сътрудничеството на всички заинтересовани страни на местно, регионално и национално ниво

в този регион за съвместно решаване на проблемите, които са били източник на конфликт в миналото;

10. отбелязва, че е важно да се подкрепят чрез предприемачески инициативи и политики и усилията за сътрудничество (по-специално Европейската година на межкултурния диалог — 2008 г.) и обменът на опит и добри практики (като например най-добрият опит при прилагането на принципите на Европейската харта за местно самоуправление) между местните и регионални власти на държавите-членки и страните кандидатки; в този смисъл КР трябва да изиграе основна роля в насърчаването на семинарите за обучение, насочени към обмен на добри практики и изводи, до които са достигнали местните и регионални власти в ЕС. Тази подкрепа би следвало на първо място да бъде на основата на опита на новите държави-членки, присъединили се към Европейския съюз през 2004 г. и през 2007 г., още повече че част от тях са съседни на три нови страни-кандидатки за членство в Европейския съюз;

Турция

11. подчертава, че е в интерес на всички да бъде оказана подкрепа на Турция през целия дълъг и труден процес на провежданите от нея реформи. Основен принцип на процеса на присъединяване е, че темпът на преговорите зависи от напредъка на тези реформи. Външната подкрепа, оказана от ЕС чрез програми за финансиране, също дава своя принос. Поради тази причина както Турция, така и Европейският съюз следва да проявят търпение и постоянство в този процес;

12. подчертава, че не би следвало да се прекъсва европейската динамика на Турция и че Европейският съюз следва да спазва поетите по време на вземането на решението за започване на преговорите ангажименти. Комитетът все пак изразява съгласие с Комисията, че при преговорите с Турция става въпрос за процес с отворен край, чийто изход не може да се определи предварително. Съблодаването на условията за присъединяване, наложени от Европейския съюз, следва да бъде единственият критерий, който да се взема предвид при вземането на решението относно присъединяването на Турция към ЕС. Важно е и Турция да се ангажира в насърчаването и развитието на отношенията на добросъседство в съответствие с изискванията, представени в рамките на преговорите. Въпреки това, от Турция се очаква да сложи край на всякакво икономическо изключване и затваряне на граници и да се въздържа от заплахи или военни операции по отношение на съседни страни;

13. приветства добрата организация на парламентарните избори и изразява надежда, че новото правителство ще ускори провеждането на необходимите реформи с оглед изпълнение на критериите за присъединяване, като осъществява значителен напредък в чувствителни области. Същевременно изразява безпокойството си във връзка с неколкочакватата намеса на турските въоръжени сили в политическия процес и подчертава, че следва да се направят допълнителни усилия за осигуряването на пълен и ефективен политически контрол върху армията;

14. приветства предприетите напоследък мерки, насочени към изменение на конституцията и смята, че ако предложените изменения бъдат приети, те ще насърчат напредъка в областта на спазването на политическите критерии от Копенхаген; напомня, че член 301 от Наказателния кодекс, в който се криминализира обидата към турската национална идентичност и Турция, трябва да бъде променен в посока на осигуряване на цялостна свобода на изразяване;

15. подчертава факта, че местните и регионални власти, които прилагат основната част на законодателството на Общността, следва да играят съществена и решаваща роля, както в процеса на вътрешна демократизация, така и в европейската интеграция и препоръчва във връзка с това Европейската комисия да подчертае мястото на местните и регионални власти в процеса на преговорите с турското правителство;

16. препоръчва преразглеждането на турското общинско законодателство в тази област, с цел укрепване на публичната администрация на местно равнище и повишаване на ефективността ѝ;

17. предлага да се проведе проучване за идентифициране на повече модели на регионално развитие на турските местни и регионални органи на основата на примера на държавите-членки на Европейския съюз, тъй като тези модели биха дали възможност за изготвянето и прилагането на регионални политики и стратегии, за определяне на приоритети в областта на местното и регионално развитие и за осъществяване на програми, които имат подкрепата на европейските предприсъединителни фондове, както и на структурните фондове;

18. подчертава необходимостта от създаване на съвместен консултативен комитет, обединяващ представители на Комитета на регионите и на турските местни и регионални власти; поради тази причина настоятелно призовава турското правителство да отправи искане за създаване на съвместен консултативен комитет; приканва Европейската комисия да припомни значението на създаването на този комитет в рамките на преговорите ѝ с Турция;

19. привлича вниманието към необходимостта от продължаването на конкретните усилия на Турция по пътя на финансовата децентрализация на местната публична администрация, за да бъде засилена финансовата самостоятелност на местните и регионални власти, като същевременно бъде намалена зависимостта им от националния бюджет;

20. подчертава, че разширяването на административните компетенции на местните и регионални власти следва да се извършва едновременно с предоставянето на достатъчни финансови средства за упражняването на тези нови отговорности;

21. отбелязва, че понастоящем Турция провежда реформа на публичния сектор, с цел повишаване на ефективността и подобряването на административния капацитет на публичните институции, за да могат те да управляват по ефективен начин националните и общностни финансови средства;

22. привлича вниманието върху продължаващата в Турция дискриминация по отношение на достъпа на жените до публичната администрация в областта на управлението и правосъдието, независимо от частичното хармонизиране на правната рамка в тази област с европейското законодателство; подчертава също така дискриминацията спрямо жените по отношение на достъпа до образование. Много жени, нямат възможност да продължат образованието си след завършване на началното училище поради тежестта на религиозните традиции;

23. привлича вниманието върху дискриминациите, на които са подложени етническите малцинства в Турция, по-специално кюрдското малцинство;

24. подчертава трудностите, с които се сблъскват религиозните немюсюлмански общности в Турция, поради това че не са юридически лица. Тези общности срещат трудности по отношение на благотворителните дейности, на правото на религиозна свобода, избора на техните ръководители и обучението на духовните лица. Отбелязва освен това повтарящите се нападения и атентати срещу представители на немюсюлмански религиозни общности и вярващи, които не изповядват ислямската религия. Държавата следва да гарантира, че те няма да се повтарят, като за целта възложи на собствените си органи контрола върху екстремистките групи и борбата с подривните им действия.

Хърватия

25. приветства добрия напредък, постигнат от Хърватия за изпълнение на политическите критерии от Копенхаген, на икономическите критерии, както и на прилагането на достиженията на общностното право и на Споразумението за стабилизиране и асоцииране; примерът с Хърватия показва, особено за съседните държави, какви предимства може да донесе здравото икономическо и политическо обвързване със структурите и ценностите на Европейския съюз; приветства факта, че е осъществен решителен напредък по време на преговорите за присъединяване през 2007 г. и приканва новосъздаденото хърватско правителство да удвои усилията за изпълнение на условията за започване на преговори по главите, които все още не са затворени;

26. приветства предприетите от Хърватия мерки за децентрализиране на публичната администрация на местно ниво и насърчава продължаването на усилията ѝ в тази област; е на мнение, че в рамките на тези мерки е подходящо да се постави ударението върху принципа на субсидиарност, за да се доближи вземането на решения най-близко до гражданите;

27. смята, че постоянното участие на Хърватия в регионални инициативи, което допринесе за по-нататъшното подобряване на отношенията ѝ със съседите, трябва да се насърчава и укрепва и подчертава значението на засилването на трансграничното сътрудничество между местните и регионални власти в хърватските пограничните региони и тези на съседните страни — Босна и Херцеговина, Сърбия, Словения и Черна гора;

28. приветства пълното сътрудничество между Хърватия и Международния наказателен трибунал за военните престъпления в бивша Югославия и подчертава необходимостта от укрепване на усилията по отношение на преследването на военните престъпления и по-специално програмите за защита на свидетелите;

29. приветства факта, че министър-председателите на Хърватия и Словения са постигнали неофициално принципно споразумение, според което решението на граничния спор трябва да бъде възложено на трети арбитър. Хърватското и словенското правителство се призовават да се възползват от всички възможности за осъществяване на това Споразумение; Комитетът приветства решението на хърватския парламент Зоната за екологична защита и защита на риболова да не се въвежда, докато не бъде постигнато общо решение в духа на ЕС, което да удовлетворява всички страни;

30. е убеден, че е постигнат напредък в подобряването на прилагането на Конституционния закон за националните малцинства, както и че положението на ромското малцинство в Хърватия се подобрява; независимо от това е на мнение, че следва да се осъществи напредък в областта на социалното включване на бежанците и на етническите малцинства и по-специално на ромското население, като се улесни достъпът им до публичните услуги и висшето образование;

31. подчертава, че е от съществено значение да разполага със средства за специфични действия за гарантиране на добро управление, като се отделя специално внимание на борбата с корупцията. В тази връзка изрично приветства продължаването на мандата на Службата за борба с корупцията и организираната престъпност (USKOK), както и нарасналия брой на разследваните от хърватското правосъдие случаи на корупция. Отправя се призив към хърватското правителство да положи по-големи усилия и в рамките на националната програма за борба с корупцията 2006-2008 г.;

32. приветства постигнатия напредък в строителството и възстановяването на жилища и инфраструктура, както и жилищната програма за решаване на проблема с лицата, имали право на ползване в миналото, и призовава за продължаването и ускоряването ѝ;

33. приветства постигнатия напоследък напредък в областта на регионалната политика и на координирането на структурните инструменти, но подчертава, че се налагат и други мерки за повишаване на ефективността и подобряване на административния капацитет на публичните институции, с оглед ефективного управление на средствата на Общността;

34. отбелязва обаче, че осъщественият напредък в областта на реформата на местната публична администрация е скромнен, въпреки че нееднаквото прилагане на правната рамка в областта на публичната администрация доведе до нейната неефективност;

Бивша югославска република Македония

35. е на мнение, че Бившата югославска република Македония е осъществила значителен напредък по отношение на спазването на политическите критерии от Копенхаген, както и на икономическите критерии, и подчертава напредъка, постигнат в края на 2007 г. Поради тази причина призовава Съвета да вземе решение относно започването на преговорите с Бившата Югославска Република Македония;

36. приветства спазването от страната на редица разпоредби на Споразумението за стабилизиране и асоцииране;

37. отбелязва, че прилагането на Охридското рамково споразумение е предизвикало дълбоки промени в обществото на Бившата югославска република Македония с пълното признаване занаят на многоетническия му и многокултурен характер, което представлява ключов аспект от политическите критерии за присъединяване към Европейския съюз; припомня отново необходимостта от пълното спазване на принципа Бадинтер и че

всички заинтересовани страни би следвало да изразяват взаимно уважение и да си сътрудничат в рамките на демократичните институции, с които страната вече разполага с цената на големи усилия; независимо от това КР изразява съжаление по повод ограничената интеграция на етническите малцинства;

38. приканва Бившата югославска република Македония да почерпи от европейския опит в областта на публичната администрация и образованието, който отчита етническото и езиково многообразие; призовава за предстоящото сключване на споразумения, които позволяват организирането на съвместното съществуване при справедливи и хармонични условия на две етнически мнозинства с различните етнически малцинства; призовава във връзка с това към ефективното прилагане на конституционните разпоредби, насочени към гарантирането на равнопоставено представяне на етническите малцинства в публичната администрация;

39. изразява съжаление, че корупцията продължава да бъде широко разпространено явление, което все така поставя сериозни проблеми, и препоръчва на публичните власти да предприемат мерки за отстраняването на това бедствие;

40. оценява усилията за децентрализация на публичната администрация на местно ниво и намерението да се подобри ефективността ѝ чрез обединяването на няколко общини поради съображения за целесъобразност и развитие. Припомня при това неотложността на ускоряването на процеса на финансова децентрализация, с цел увеличаване на правомощията на местните и регионални органи;

41. изразява разочарованието си във връзка с отсъствието на напредък по въпроса за името на страната; изразява задоволство от подновяването на преговорите под егидата на специалния пратеник на Организацията на обединените нации, г-н Matthew NIMETZ, и приканва Бившата югославска република Македония да направи по-големи усилия, за да съдейства за решаване на този въпрос в рамките на Резолюции 817/93 и 845/93 на Съвета за сигурност на ООН и да съдейства по този начин за установяването на отношения на добросъседство и развитие на регионалното сътрудничество;

42. приветства усилията, насочени към гарантирането на достъпа на гражданите до информация с публичен характер с цел подобряване на прозрачността на администрацията, но подчертава, че тя не е подготвена или няма намерение да улесни достъпа до информация;

43. приветства решението на Бюрото на КР от 4 март 2008 г. за създаването на съвместен консултативен комитет на КР и Бившата югославска република Македония в отговор на официалното искане на Бившата югославска република Македония; приканва към предприемането на необходимите административни стъпки, за да се даде възможност за провеждането на първото заседание на консултативния комитет през първото шестмесечие на 2008 г.

Брюксел, 9 април 2008 г.

Председател
на Комитета на регионите
Luc VAN DEN BRANDE